

's-Hertogenbosch Hinthamerstraat 70/St. Josephstraat 2-4

Kadastraal : 's-Hertogenbosch, H-4730	Bouwjaar : ca. 1910
Eigenaar : Ver. van eigenaars appartements- gebouw St. Josephstraat 2-4/Hint- hamerstraat 70	Architect :
Huidige functie : winkel met bovenwoningen	Oorspr. functie : winkel met bovenwoningen
Verbouwingen : late XX	
Archief :	

Beschrijving

Algemeen:

Het pand Hinthamerstraat 70 is gelegen op de hoek van de Hinthamerstraat met de Sint Josephstraat en is in zijn geheel tot stand gekomen rond 1910, nadat een voorganger in 1901 gesloopt was. Karakteristiek voor de architectuur van de gevels is het rijzige karakter van de bouwmassa, die hiermee een markante afsluiting van de gevelwand van de Hinthamerstraat vormt, en de mix van 19e- eeuwse neo-stijlen en Jugendstil-elementen. Het pand is gedeeltelijk onderkelderd en omvat vijf niveaus, te weten een kelder, een begane grond, twee verdiepingen en een zolderniveau onder een plat dak met hekwerk en dakschilden. De hoek wordt geaccentueerd door een uitgemetselde opbouw.

Gevel, zijde Hinthamerstraat:

Deze gevel is twee vensterassen breed met op de begane grond een brede gevelopening onder een korfboog, waarin zich thans een moderne vulling bevindt. De natuurstenen pui is geplaatst op een hardstenen plint en wordt afgesloten met een hardstenen waterlijst. Een opmerkelijk detail is de rode mortel waarmee de natuurstenen omlijsting is gevoegd.

Het opgaand muurwerk ter hoogte van de eerste en tweede verdieping is opgetrokken in kruisverband als schoon metselwerk en bezit nog het originele, zeer dunne voegwerk. De gevelopeningen hebben hardstenen onderdorpels en zijn geaccentueerd met wit geverfde kunststenen (na-tuurstenen?) aanzet- en sluitstenen. Op de eerste verdieping bevinden zich twee schuifvensters met vast, zesruits bovenlicht met glas-inlood, geplaatst onder een licht getoogde, steens segmentboog. De vensters op de tweede verdieping hebben een rechte beëindiging van de gevelopening, voorzien van een anderhalfsteens strek. De oorspronkelijke schuifvensters zijn thans gewijzigd in draairamen terwijl de boven-

lichten nog de oorspronkelijke, voor de bouwtijd karakteristieke kleine roedenverdeling bezitten. Zowel in de pui als boven de eerste verdieping zijn secundair schotelankers aangebracht. De gevel wordt afgesloten met een hardstenen, wit geverfde speklaag, waarboven het schoonmetselwerk nog enkele lagen is voortgezet. Het linkerdeel van de gevel wordt bekroond met een licht uitkragende, geprofileerde bakgoot op klossen. Rechts hiervan is het opgaand muurwerk van de gevel doorgezet in een uitgemetselde opbouw ter accentuering van de hoek. Deze opbouw heeft een torenachtige vorm met een halve tuitgevel met schouderstuk bij wijze van vleugelstuk. In de top bevindt zich een smal venster met draaiend onder- en bovenraam, voorzien van een hardstenen onderdorpel, midden-

Gevels hoek Hinthamerstraat / St. Josephstraat.

kalf en latei. De opbouw heeft een vierkante beëindiging met een opengewerkte borstwering en doorgemetselde hoekbalusters. De borstwering, hoekbalusters en halve tuitgevel zijn voorzien van natuurstenen afdekplaten.

De hoek van het pand is geaccentueerd door de beschreven uitgemetselde torenachtige opbouw van de gevel. Ter hoogte van de begane grond en de eerste verdieping is de hoek van het pand echter afgeschuind en teruggelegd. Hier is de ingangspartij gepositioneerd, tegenwoordig voorzien van een moderne vulling. Aan weerszijden van de oude ingang zijn in de hardstenen omlijsting twee zogenaamde 'mascarons', beeldhouwde maskerkoppen. Het is waarschijnlijk dat achter de moderne afwerking de oorspronkelijke ontlastingsboog wellicht nog aanwezig is. Op de eerste verdieping bevindt zich een op hardstenen consoles uitkragend balkon, met een geklonken smeedijzeren hekwerk met Jugendstil-ornamenten. De openslaande deuren naar het balkon zijn vernieuwd; het zes-ruits met glas-inlood bovenlicht gevuld is nog oorspronkelijk. Hierop volgt het pronkstuk van de gevel, namelijk het standbeeld van St. Joseph, naamgever van deze zijstraat van de Hinthamerstraat. De heilige, voorzien van zijn attributen, namelijk een aambeeld en een zaag, is geplaatst in een grote uitkragende nis op een brede, geprofileerde console en wordt aan de bovenzijde afgesloten met een driepasvormige sluitsteen.

De hoekaccentuering is afgesloten met de reeds genoemde vierkante, torenachtige opbouw.

Gevel, zijde Sint Josephstraat:

De gevel aan de Sint Josephstraat is zeven vensterassen breed en wordt halverwege onderbroken door een licht uitspringende middenrisaliet, voorzien van een lage topgevel. Kenmerkend is de grote diversiteit aan gevelopeningen en vensters. De opbouw en detaillering van de gevel

komt overeen met de gevel aan de Hinthamerstraat.

Met name op de begane grond zijn veel van de vensters gewijzigd. Rechts vanaf de hoek met de Hinthamerstraat, bevinden zich twee brede gevelopeningen met grote glasvlakken onder een in natuursteen gevatte korfboog. De vullingen zijn modern, geplaatst op de oorspronkelijke hardstenen plint. Geheel rechts is ter breedte van drie vensterassen het opgaand muurwerk volledig vernieuwd: net onder de cordonlijst geven drie steens segmentbogen de plaats van de oorspronkelijke vensteropeningen aan. Op de verdiepingen is het merendeel van het kozijnhout en de bovenramen nog oorspronkelijk, en zijn alleen de schuivende onderramen grotendeels vervangen door moderne draairamen.

De ingangspartij in het uitspringende middenrisaliet, bestaande uit de deur tot het trappenhuis, boven- en zijlichten, bezit nog de originele Jugendstil-voordeur. In deze zelfde stijl is het hekwerk in beide zijlichten uitgevoerd. Achter de gevel bevindt zich het trappenhuis met smalle,

Eén van de twee beeldhouwde maskerkoppen.

hoge kruisvensters ten behoeve van de lichttoetreding. De top van het risaliet wordt geflankeerd door twee hoekbalusters met opengewerkte borstwering en een kleine tuitgevel. Op de eerste verdieping, op de tweede vensteras van links, bevindt zich een uitgebouwde rechthoekige erker. De erker is opgebouwd uit een vierledig venster aan de voorzijde, geplaatst op een met siermetselwerk gevulde borstwering. De bovenlichten hebben een kleine roedenindeling. Aan de bovenzijde is de erker afgewerkt met een geprofileerde lijst, waarboven een met bitumen gedekt driezijdig schilddak. In het met bitumen gedekte

Ingangspartij in de St. Josephstraat.

dak zijn vier kleine, dakkapellen, daterend uit de bouwtijd, waarop een piron prijkt.

Linkerzijgevel (zijde Hinthamerstraat):

Het pand grenst met de linkerzijgevel aan het buurpand Hinthamerstraat 68. Het is niet uitgesloten dat deze gevel nog ouder, laat-middeleeuws muurwerk bezit.

Rechterzijgevel, (zijde Sint Josephstraat)

Het onderste deel van de rechterzijgevel, tot halverwege de eerste verdieping van het pand, is aan het zicht onttrokken door het rechter buurpand. Het bovenste deel van de gevel is blind met een uitgemetselde schoorsteen en uitkragende kroonlijst. In het dakschild zijn twee moderne zolderramen geplaatst.

Achtergevel:

Van de overige gevels, grenzend aan het achterterrein, zijn geen gegevens bekend.

Interieur:

De kelder is voorzien van troggewelven. De balklagen zijn enkelvoudig en uitgevoerd in grenen, evenals de kapconstructie van verbeterde

Hollandse spanten. De oorspronkelijke, vroeg 20ste-eeuwse ruimtelijke indeling is nog grotendeels aanwezig, inclusief de originele paneeldeuren en kozijnen. Het gebouw bezit een fraai trappenhuis met bordestrappen en balusters.

Redengevende omschrijving

Het pand Hinthamerstraat 70 heeft monumentale waarde als markant gesitueerd hoekpand met een in het gevelbeeld karakteristieke en beeldbepalende vormgeving van de gevels. Het pand vormt een gaaf voorbeeld van een vroeg 20ste-eeuws stadspand; zowel de bouwmassa, als de balklagen, de kapconstructie en de afwerking van het interieur dateren grotendeels nog uit de bouwtijd. Hieraan kan worden toegevoegd dat het pand monumentale waarde heeft vanwege het mogelijk nog aanwezige, oudere (laat-middeleeuwse) muurwerk, met name in de linkerzijmuur aan de Hinthamerstraat.

Datum verkenning:	27 mei 2003 (+ interieurbezoek)
Fotografie:	M. Bimmel
Veldwerk:	M. Bimmel en A.K. Hemmes
Tekst rapportage:	A.K. Hemmes